

بررسی گزارش حسابرس در خصوص زیان عملیاتی بانک پارسیان

بانک پارسیان به صورت شرکت سهامی عام و با مالکیت اشخاص غیر دولتی و به استناد قانون اجازه تاسیس بانک‌های غیردولتی مصوب فروردین ماه ۱۳۷۹ ماده (۹۸) قانون برنامه سوم توسعه ایران و ضوابط تاسیس بانک غیر دولتی مصوب سال ۱۳۷۹ شورای پول و اعتبار تاسیس شده است.

به گزارش خبرنگاران گروه بازرسمایه گزارش خبر، بانک پارسیان به صورت شرکت سهامی عام و با مالکیت اشخاص غیر دولتی و به استناد قانون اجازه تاسیس بانک‌های غیردولتی مصوب فروردین ماه ۱۳۷۹ ماده (۹۸) قانون برنامه سوم توسعه ایران و ضوابط تاسیس بانک غیر دولتی مصوب سال ۱۳۷۹ شورای پول و اعتبار تاسیس شده است.

سهامداران بانک پارسیان

طبق همان قانون این بانک در چارچوب قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱، قانون عملیات بانکی بدون ربا، قانون تجارت و مقررات اساسنامه بانک، در مرداد ۱۳۸۰ نسبت به انجام پذیرهنویسی سهام و تشکیل مجمع مؤسس اقدام کرده و پس از انجام تشریفات و ثبت رسمی بانک به شماره ۱۷۸۰۲۸ در تاریخ ۱۵/۰۶/۱۳۸۰ در اداره ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیر تجاری تهران، به موجب نامه شماره ۲۳۴۸/هـ - ۲۶ شهریور ماه ۱۳۸۰ مجوز آغاز فعالیت را از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران دریافت کرد. بدین ترتیب ارائه خدمات بانک پارسیان از اسفند ماه ۱۳۸۰ آغاز شد. در حال حاضر شرکت گروه سرمایه‌گذاری تدبیر (وابسته به ستاد اجرایی فرمان امام) و شرکت ایران خودرو از سهامداران اصلی این بانک هستند.

رصد و پایش بنگاه‌های اقتصادی و نظام بانکی در راستای شفافیت اقتصادی، یکی از وظایف و کارکردهای رسانه‌ها است. اساساً نهادهایی چون بورس، علاوه بر کارکردهای مالی، به شفافیت اقتصادی و مالی نیز یاری می‌رساند. رسانه‌ها علاوه بر اطلاع‌رسانی، وضعیت دیده‌بانی و نظارت و گزارشگری مالی را نیز بر عهده دارند. از این رو نقش رسانه‌ها بی‌شبهت به موسسات حسابرسی نیست.

واسطه‌گری مالی: فعالیت عملیاتی بانک‌ها

فعالیت عملیاتی آن بخش از فعالیت یک شرکت، بانک یا موسسه اقتصادی را تشکیل می‌دهد که موضوع اصلی فعالیت آن بنگاه است. به طور مثال فعالیت عملیاتی یک شرکت خودروساز، تولید خودرو است و هر فعالیت دیگری، ولو این که منجر به سود شود، «فعالیت غیرعملیاتی» به شمار می‌آید. به لحاظ اصول مالی و حسابداری، سود عملیاتی، قابلیت سوددهی عملیاتی یک واحد تجاری را مشخص می‌کند.

به لحاظ ارزیابی و اصول مدیریت ریسک نیز، میزان سود عملیاتی، از عوامل موثر در تعیین درجه ریسک بنگاه‌های اقتصادی است. واسطه‌گری مالی، موضوع فعالیت عملیاتی بانک‌ها محسوب می‌شود. واسطه مالی یک نهاد پولی است که، بین عامل‌های دارای کسری و مازاد یک کانال پولی برقرار می‌کند تا وجوه از افراد و واحدهای دارای مازاد نقدینگی، به سمت افراد و واحدهای دارای کسری نقدینگی هدایت شود.

مثالی کلاسیک از یک واسطه مالی، بانک است. به بیان ساده بانک‌ها از یک سو با اخذ سپرده از سپرده‌گذاران و پرداخت سود به آنان و از سوی دیگر اعطای وام و تسهیلات به متقاضیان پول و دریافت سود بالاتر از آنان به فعالیت مشغول هستند. این نوع واسطه‌گری اساس فعالیت بانک‌ها است و از این طریق باید بتوانند علاوه بر مدیریت هزینه‌ها به کسب سود بپردازند.

زیان عملیاتی بانک پارسیان

بر اساس گزارش حسابرس قانونی بانک پارسیان، نتیجه عملیات واسطه‌گری «بانک پارسیان» منجر به زیان شده است. این زیان دلایل متعددی دارد که مهم‌ترین آن حجم گسترده مطالبات مشکوک‌الوصول و مطالبات سوخت‌شده در سال‌های اخیر است. مضاف بر آن بنا بر تصریح حسابرس، این بانک از الزامات و دستورالعمل‌های «طبقه‌بندی دارایی‌ها و نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مؤسسات اعتباری» مصوب شورای پول و اعتبار، پیروی نمی‌کند و حتی بخشی از تسهیلات غیرجاری را با ترفندهای گوناگون از جمله از طریق فرآیند استمهال یا تمدید، به عنوان مطالبات مشکوک‌الوصول قلمداد نمی‌کند که در صورت اجرای دقیق استانداردهای حسابداری، تلقی به عنوان مطالبه مشکوک‌الوصول، زیان عملیاتی بانک پارسیان افزایش می‌یابد.

گزارش حسابرسی درباره بانک پارسیان چه می‌گوید؟

در بند پنج اظهار بند اظهار نظر حسابرس بانک پارسیان آمده است «الزامات استانداردهای حسابداری درخصوص نحوه ارائه، افشا و طبقه‌بندی اقلام صورت‌های مالی تلیقی و بانک در مواردی از جمله ارزیابی مجدد دارایی‌های بانک (مشمول بر سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت و تمامی اقلام تشکیل‌دهنده طبقات زمین، ساختمان و سرقفلی بانک)، یکنواختی رویه‌های حسابداری گروه (تجدید ارزیابی دارایی‌های شرکت‌های فرعی و تسعیر ارز)، شناسایی مالیات انتقالی، نحوه طبقه‌بندی و افشای برخی اقلام، نحوه ارائه اقلام صورت جریان‌های نقدی و افشای اطلاعات مرتبط با ریسک بر اساس استاندارد حسابداری شماره ۳۷ رعایت نشده است.»

همچنین در بند هفت اظهار نظر حسابرس آمده است: «وضعیت تسهیلات اعطایی بانک و نحوه محاسبه ذخایر پیش‌بینی شده در بخشنامه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در یادداشت‌های ۷-۷، ۳۰ و ۳۱ صورت‌های مالی توضیح داده شده است. در این خصوص، ضمن آن‌که الزامات دستورالعمل (طبقه‌بندی دارایی‌های موسسات اعتباری و نحوه محاسبه ذخایر مطالبات مشکوک‌الوصول مصوب شورای پول و اعتبار) و بخشنامه‌های مربوط در طبقه‌بندی مطالبات در برخی موارد رعایت نگردیده، ارزیابی وثایق ملکی در مقاطع زمانی تعیین شده و با رعایت شاخص بانک مرکزی صورت نگرفته و تسهیلات معوق عمدتاً بدون وصول وجه و از طریق فرآیند استمهال یا تمدید به عنوان تسهیلات جاری شناسایی و در حساب‌ها منعکس شده است. اگر چه احتساب ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول اضافی ضرورت داشته، لیکن به دلایل روزآمد نبودن ارزیابی وثایق و وجود ضعف در سیستم محاسبه، مبلغ دقیق آن قابل برآورد نبوده است. تحت این شرایط تعیین تعدیلات ناشی از موارد فوق بر صورت‌های مالی سال ۱۴۰۱ و اقلام مقایسه‌ای آن برای این موسسه مقدور نمی‌باشد.»

از همه مهم‌تر این که در بند ۱۳ اظهار نظر حسابرس مستقل آمده است: «همان گونه که از بررسی صورت‌های مالی پیوست مشهود است در روال سال‌های اخیر، درآمد حاصل از فعالیت‌های بانکی تکافوی هزینه تامین منابع نقدی مورد نیاز را ننموده و بدون لحاظ داشتن درآمد ناشی از عملیات غیر بانکی (سود سرمایه‌گذاری‌ها و تسعیر ارز)، نتیجه عملیات بانک منجر به تحقق زیان گردیده است.»

در واقع سود شناسایی شده بانک پارسیان از محل تسعیر ارز و درآمدهای غیرعملیاتی بوده است که تاثیر آن بر تورم بخش‌های ارز، ملک و مسکن بر اهل نظر پوشیده نیست و بانک پارسیان از محل عملیات بانکی موضوع اصلی فعالیت آن است، بانکی کاملاً زیان‌ده است.

بخشی زیادی از مطالبات راكد و مشکوک‌الوصول این بانک به دلیل نارسایی در سیستم محاسبه ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول است. همچنین سیستم ارزیابی وثایق در این بانک دارای نارسایی است که این نارسایی بسیار مستعد تخلف و فساد می‌باشد. از این رو ضروری است بانک پارسیان در راستای شفافیت فهرست بدهکاران و دریافت‌کنندگان تسهیلات را منتشر کند تا به این ترتیب امکان ارزیابی دقیق‌تر مسائل مطرح شده در این گزارش فراهم شود.

منبع: رویداد۲۴